

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/41

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/4533
Karar No. 2025/5540
Tarihi: 30.06.2025

**●FAZLA ÇALIŞMANIN ELEKTRONİK KAYIT-
LARLA İSPATI**
**●ELEKTRONİK KAYITLARIN MÜDAHALE
OLDUĞU KANITLANMADIKÇA FAZLA ÇALIŞ-
MANIN KANITLANMASINDA DİKKATE
ALINACAĞI**

ÖZETİ: Belirtmek gerekir ki elektronik kayıtlarda zaman damgasının olmaması, somut bir müdahalenin varlığı kanıtlanmadıkça, bu kayıtların çalışma sürelerinin belirlenmesinde esas alınmasına engel teşkil etmez. Müdahale edildiği kanıtlanamayan elektronik kayıtların aksi tanık beyanlarıyla ispat edilemez.

Somut uyuşmazlıkta Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararlarına konu yargılama sırasında, davalı Kurum tarafından elektronik ortamda tutulan PDKS kayıtlarına müdahale edildiği yönünde somut bir delil ortaya konulmamış, müdahalenin varlığı ispat edilmemiştir. Bu hâlde söz konusu kayıtlara, salt zaman damgasının bulunmaması nedeniyle müdahale edilebilme ihtimalinden yola çıkılarak, itibar edilmemiş olması yerinde değildir.

I. BAŞVURU

Başvurucu vekili dilekçesinde; davalı Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünde çalışan ve emeklilik nedeniyle işten ayrılan davacı işçilerin talep ettiği fazla çalışma, hafta tatili taleplerinin ispatı konusunda Ankara Bölge Adliye Mahkemesinin 8. ve 9. Hukuk Daireleri arasında çelişki bulunduğunu, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesinin işçilik alacaklarının tanık

anlatımlarıyla ispat edilebileceğini çünkü davalı Kurumun dosyaya sunduğu kart okuma kayıtlarıyla davalı tanıklarının beyanlarının dahi çeliştiğini, kayıtların değişmezliği ve bütünlüğünü garanti altına almak için zaman zaman damgası ile mühürleme sistemi bulunmadığını bu nedenle kayıtlara itibar edilemeyeceğini kabul ettiği hâlde, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin ise resmî Kurum olan davalı işverenin dosyaya sunduğu personel hareketleri çizelgelerine değer verilip işçilik alacağına hesabında dikkate alınması gerektiğini kabul ettiğini dolayısıyla Ankara Bölge Adliye Mahkemesinin 8. ve 9. Hukuk Dairelerinin benzer konuya ilişkin kesin kararları arasında fazla çalışma ve hafta tatili ücreti alacağına ispatı bakımından davalının sunduğu kayıtlara değer verilip verilmeyeceği ve faiz başlangıcı yönünden uyumsuzluk bulunduğunu belirterek uyumsuzluğun giderilmesini talep etmiştir.

II. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ HUKUK DAİRELERİ BAŞKANLAR KURULU KARARI

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulunun 28.04.2025 tarihli ve 2025/4 Esas, 2025/4 Karar sayılı kararı ile; uyumsuzluğun giderilmesi talebinin kabulü ile Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesinin 2021/2922 Esas, 2023/396 Karar ve 2021/2923 Esas, 2023/394 karar sayılı kesin kararları ile 9. Hukuk Dairesinin 2024/3744 ila 3749 Esas, 2024/4235 ila 4240 Karar sayılı kesin kararları benzer konuya ilişkin olduğu hâlde faiz başlangıcı ve resmî kurum olan davalı tarafından dosyaya sunulan kayıtlara değer verilip verilmeyeceği noktasında aralarında uyumsuzluk bulunduğu kanaatiyle bu uyumsuzluğun giderilmesi için 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 35/3 hükmü uyarınca Yargıtay 9. Hukuk Dairesine başvurulmasına karar verilmiştir.

III. UYUŞMAZLIĞIN GİDERİLMESİ İSTEMİNE KONU KARARLAR

A. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesinin 23.02.2023 Tarihli ve 2021/2922 Esas, 2023/396 Karar ile 23.02.2023 Tarihli ve 2021/2923 Esas, 2023/394 Karar Sayılı Kararları

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararları ile; işyerinde fazla çalışma yapıldığı ve hafta tatili günlerinde çalışıldığı, dava dosyasına, çalışılan günler ile işe giriş ve çıkış saatlerini kayıt altına aldığı ileri sürülen elektronik sisteme ilişkin bir kısım dökümler sunulmuş ise de, 11.03.2021 tarihli bilirkişi raporundan anlaşıldığı üzere, bu kayıtların zaman damgası ile mühürlenmediği ve dışarıdan müdahaleye açık olduğu, dolayısıyla söz konusu puantajlara itibar edilemeyeceği, fazla çalışma ve hafta tatili alacaklarının tanık beyanı ile hesaplanıp hüküm altına alınmasının yerinde olduğu, dava konusu fazla çalışma ve hafta tatili alacaklarına arabuluculuk son tutanak tarihinden itibaren faiz uygulanmasının da doğru olduğu gerekçeleriyle davalı tarafın istinaf başvurusunun esastan reddine 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun)

353/1-b(1) hükmü gereğince kesin olarak karar verilmiştir.

B. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 26.12.2024 Tarihli ve 2024/3744 Esas, 2024/4235 Karar; 2024/3745 Esas, 2024/4236 Karar; 2024/3746 Esas, 2024/4237 Karar; 2024/3747 Esas, 2024/4238 Karar, 2024/3748 Esas, 2024/4239 Karar ile 2024/3749 Esas, 2024/4240 Karar Sayılı Kararları

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararları ile; İlk Derece Mahkemesince hükme esas alınan raporun özellikle davacı tanıklarının beyanları esas alınarak hazırlanmışsa da, taraf tanık beyanları arasında davacının çalışma şekli ve çalışma süreleri konularında çelişki bulunduğu bu nedenle davalının bir kamu kurumu olduğu da gözetilerek, davalıya yazı yazılması, davacıların çalışma şeklini ve çalışma sürelerini gösterir çalışma veya nöbet çizelgeleri, puantaj kayıtları, giriş-çıkış kayıtları vb. tüm belgeler istenip dosyaya kazandırılması, davacıların çalışma şekline ve sürelerine ilişkin yazılı belgelerin davalı tarafından dosyaya sunulması hâlinde, belgelerde davacının günlük işe başlama ve işten çıkış saatleri gösterilmiş ise davalının bir kamu kurumu olduğu da gözetilerek, sunulan belgelerdeki dönemler yönünden davacının fazla çalışma yapıp yapmadığı, hafta tatili günlerinde çalışıp çalışmadığının sunulan belgelere göre saptanması, dosyalara sunulmuş tarih ve saatlerin yazılı olduğu “Personel Hareketleri Raporu” başlıklı belgelerin tek tek ve titizlikle incelenerek ve gerekirse bu belgeler üzerinde uzman bir bilirkişi marifetiyle inceleme yaptırılarak davacının günlük ve haftalık çalışma süreleri belirlenmeye çalışılması, davacının arabuluculuğa kanun gereği zorunlu olarak başvurmakta olduğu bu başvuruda davacının işvereni temerrüde düşürme saik ve kastının bulunmadığı, bu nedenle dava konusu olan fazla çalışma ücreti ve hafta tatili ücretinin belirsiz alacak davası şeklinde açıldığı da gözetilerek, bu iki alacağın hüküm altına alınması hâlinde hüküm altına alınan alacakların tamamına dava tarihinden itibaren faiz uygulanması gerektiği şeklindeki kaldırma kararı sonrası İlk Derece Mahkemesince sunulan işe giriş çıkış kayıtlarının bulunduğu dönemler yönünden kayıtlara göre yapılan fazla çalışma ve hafta tatili alacaklarına dava tarihinden itibaren faiz uygulanmasına göre tesis edilmiş olan karara karşı taraf vekillerince yapılan istinaf başvurusunun esastan reddine 6100 sayılı Kanun'un 353/1-b(1) hükmü gereğince kesin olarak karar verilmiştir.

IV. GEREKÇE

1. Başvuru konusu kararlar arasındaki ilk uyuşmazlık, belirsiz alacak davasına konu edilen fazla çalışma ve hafta tatili alacaklarına uygulanacak faizin başlangıç tarihine ilişkindir.

Kanun yolu kavramı ve hukukumuzdaki kanun yollarına öz olarak değinmek faydalı olacaktır. Mahkemece tesis edilen nihai kararın hatalı olduğu iddiasıyla bu kararın bir üst mahkemece denetlenmesi, tekrar incelenmesi ve değiştirilmesi amacıyla başvurulmuş hukuki kurum kanun yolu olarak tanımlanabilir.

Medeni usul hukukumuzda kanun yolları, olağan kanun yolları ve olağanüstü kanun yolları olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Mahkemece tesis edilen nihai kararın kesinleşmesine engel olan ve kanunda belirtilen süre ve usule uygun olarak başvuru kanun yolları, olağan kanun yolları olarak ifade edilebilir. Olağan kanun yolları 6100 sayılı Kanun'un 341 ve devamı maddelerinde düzenlenmiş olup hukukumuzda, istinaf ve temyiz olmak üzere iki olağan kanun yolu mevcuttur.

Olağanüstü kanun yolları ise kesinleşmiş hükümler yönünden söz konusu olan kanun yollarıdır. Burada misal olarak yargılamanın iadesi yolu zikredilebilir. Belirtmek gerekir ki bölge adliye mahkemesinin kesin nitelikteki kararları arasındaki uyuşmazlığın giderilmesi istemi bir kanun yolu değildir. Bu itibarla, söz konusu hukuki kurumun, başvuru konusu bölge adliye mahkemesi kararlarının kesin olma niteliğine ve bu kararların hukuki sonuçlarına herhangi bir etkisi söz konusu olmayacaktır.

Bu açıklamalara göre, bölge adliye mahkemesi başkanlar kurulu tarafından uyuşmazlığın giderilmesi istemi Yargıtay ilgili hukuk dairesine iletdikten sonra benzer nitelikteki davalar ve bölge adliye mahkemesi kararları için yeniden uyuşmazlığın giderilmesi yoluna başvurulmasında herhangi bir hukuki yarar bulunmamaktadır.

İnceleme konusu uyuşmazlıkta, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulu tarafından, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesi ile 9. Hukuk Dairelerinin dava konusu fazla çalışma ve hafta tatili alacaklarının faiz başlangıcı konusunda kararları arasında çelişki bulunduğu belirtilerek çelişkinin giderilmesine dair talep Dairemize iletilmiş ise de Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulunca aynı konuya ilişkin talep Dairemize iletilmiş ve Dairemizin 21.03.2022 tarihli ve 2022/3222 Esas, 2022/3813 Karar sayılı kararı ile; " arabuluculuk faaliyeti sonunda arabuluculuk son tutanağının düzenlendiği tarih itibarıyla temerrüdün gerçekleştiği, arabulucuya başvuran tarafça açılacak dava sonucunda hüküm altına alınan (kıdem tazminatı dışındaki) alacaklara arabuluculuk son tutanak tarihinden itibaren faiz uygulanabileceği" yönündeki Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesinin 30.06.2021 T, 2020/1584 E., 2021/1855 K. sayılı kararı ile Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesinin 23.09.2021 T, 2019/2770 E., 2021/2065 K. sayılı kararları doğrultusunda giderilmesine," karar verilmiştir. Başvuru konusu uyuşmazlık hakkında Dairemizce daha önce karar verilmiş olduğundan, aynı uyuşmazlık ile ilgili olarak yeniden bir karar verilmesi söz konusu değildir.

Tüm bu hususlar karşısında, mevcut başvuru yönünden uyuşmazlığın yer olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

2. Bölge Adliye Mahkemesinin ilgili Daireleri arasındaki ikinci uyuşmazlık, fazla çalışma ve hafta tatili ücreti talep edilen davalarda, davalı işveren tarafından sunulan işçilerin çalışma sürelerini gösteren elektronik kayıtlara itibar edilip edilemeyeceği noktasındadır.

Fazla çalışma yaptığını iddia eden işçi bu iddiasını ispatla yükümlüdür. Ücret bordrolarına ilişkin kurallar burada da geçerlidir. İşçinin imzasını taşıyan bordro sahteliği ispat edilmeye kadar kesin delil niteliğindedir. Bir başka anlatımla bordronun sahteliği ileri sürülüp kanıtlanmadıkça imzalı bordroda görünen fazla çalışma alacağıının ödendiği varsayılır.

Fazla çalışmanın ispatı konusunda işyeri kayıtları, özellikle işyerine giriş çıkışı gösteren belgeler, işyeri iç yazışmaları delil niteliğindedir. Ancak, fazla çalışmanın yazılı belgelerle kanıtlanamaması durumunda tarafların, tanık beyanları ile sonuca gidilmesi gerekir. Bunun dışında herkesçe bilinen genel bazı vakıalar da bu noktada göz önüne alınabilir. İşçinin fiilen yaptığı işin niteliği ve yoğunluğuna göre de fazla çalışma olup olmadığı araştırılmalıdır.

İmzalı ücret bordrolarında fazla çalışma ücreti ödendiği anlaşılıyorsa işçi tarafından gerçekte daha fazla çalışma yaptığının ileri sürülmesi mümkün değildir. Ancak, işçinin fazla çalışma alacağıının daha fazla olduğu yönündeki ihtirazi kaydının bulunması hâlinde, bordroda görünenden daha fazla çalışmanın ispatı her türlü delille yapılabilir. Bordroların imzalı ve ihtirazi kayıtsız olması durumunda, işçinin bordroda belirtilenden daha fazla çalışmayı yazılı belge ile kanıtlaması gerekir. İşçiye bordro imzalatılmadığı hâlde, fazla çalışma ücreti tahakkuklarını da içeren her ay değişik miktarlarda ücret ödemelerinin banka kanalıyla yapılması durumunda ise işçinin ihtirazi kayıt ileri sürmesi beklenemeyeceğinden, ödenenin üzerinde fazla çalışma yapıldığının her türlü delil ile ispatı mümkündür.

Fazla çalışmanın yazılı delil ya da tanıkla ispatı imkân dâhilindedir. İşyerinde çalışma düzenini bilmeyen ve bilmesi mümkün olmayan tanıkların anlatımlarına değer verilemez.

Aynı ilkeler hafta tatili alacağı içinde geçerlidir.

Başvuru konusu kararlara ait davalarda talep konusu, davalı ASKİ bünyesinde çalışan işçilerin, fazla çalışma ve hafta tatili alacaklarıdır. Yargılama sırasında davalı işveren, çalışılan günler ile işe giriş ve çıkış saatlerini kayıt altına aldığı ileri sürülen elektronik sisteme ilişkin bir kısım kayıtların dökümlerini dosyalara sunmuştur. Başvuru konusu dava dosyalarına sunulan bu kayıtların, aynı kurum tarafından kullanılan ve personel devam kayıt sistemi (PDKS) olarak adlandırılan aynı elektronik sisteme ait olduğu dosya kapsamından anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, fazla çalışma ve hafta tatili ücretinin ispatında, Mahkemelerce bu kayıtlara değer verilip verilmeyeceği noktasında, farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Nitekim Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesinin 23.02.2023 tarihli ve 2021/2922 Esas, 2023/396 Karar; 23.02.2023 tarihli ve 2021/2923 Esas, 2023/394 Karar sayılı kararlarında; 11.03.2021 tarihli bilirkişi raporunda da belirtildiği üzere bu kayıtların zaman damgası ile mühürlenmediği ve dışarıdan müdahaleye açık olduğu, dolayısıyla söz konusu puantajlara itibar edilemeyeceği, fazla çalışma ve hafta tatili alacaklarının tanık beyanı ile hesaplanıp hüküm altına alınmasının yerinde olduğu gerekçesi ile davalı vekilinin istinaf başvurusunun

esastan reddine kesin olarak karar verildiği hâlde, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 26.12.2024 tarihli ve 2024/3744 Esas, 2024/4235 Karar; 2024/3745 Esas, 2024/4236 Karar; 2024/3746 Esas, 2024/4237 Karar; 2024/3747 Esas, 2024/4238 Karar; 2024/3748 Esas, 2024/4239 Karar ile 2024/3749 Esas, 2024/4240 Karar sayılı kararları ile, davalı Kurum tarafından sunulan kayıtlara değer verilerek, kayıt olan dönemler yönünden işe giriş çıkış saatleri dikkate alınmak suretiyle davacının fazla çalışma ve hafta tatili alacakları belirlenmiş ve tarafların bu hususlara yönelik istinaf başvurusu kesin olarak esastan reddedilmiştir.

Bu açıklamalara göre bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerinin kararları arasındaki temel uyumsuzluk, işçilerin günlük ve haftalık çalışma sürelerini gösteren elektronik kayıtların delil olarak kabul edilip edilemeyeceği noktasındadır. Her ne kadar; Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesince işe giriş ve çıkış saatlerini kayıt altına aldığı ileri sürülen elektronik sisteme ilişkin kayıtların zaman damgası ile mühürlenmediği ve dışarıdan müdahaleye açık olduğu kabul edilmiş ise de, yargılama sırasında düzenlenen teknik bilirkişi raporunda kayıtların zaman damgası ile mühürlenmediğine işaret edilmiş ancak kayıtlara müdahale edildiğine yönelik bir tespite yer verilmemiştir. Aksine raporda, PDKS sisteminde her çalışana sicil ile eşleşen bir giriş kartı tanımlandığı, sistem üzerinden çalışanın bilgilerinin takip edildiği, bu giriş kartı ile giriş çıkış yapılan kapılardan PDKS sistemine verilerin tarih ve zaman olarak kaydedildiği, bu sistemin 04.03.2016 tarihinden itibaren devreye alındığı, veri tabanındaki kayıtların zaman damgası ile mühürlenmemesi ile ilgili olarak yapılan piyasa araştırmasında bunun herhangi bir kamu kurumu ya da özel şirkette kullanılmadığı, nedenin ise bu işlemin kontör ile ücretlendirilmesi ve yüksek bir maliyeti olduğu, çalışanın giriş çıkış ve devam kayıtlarının tutulduğu belgenin veri tabanındaki kayıtlar ile aynı olduğu ifade edilmiştir.

Belirtmek gerekir ki elektronik kayıtlarda zaman damgasının olmaması, somut bir müdahalenin varlığı kanıtlanmadıkça, bu kayıtların çalışma sürelerinin belirlenmesinde esas alınmasına engel teşkil etmez. Müdahale edildiği kanıtlanamayan elektronik kayıtların aksi tanık beyanlarıyla ispat edilemez.

Somut uyumsuzlukta Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararlarına konu yargılama sırasında, davalı Kurum tarafından elektronik ortamda tutulan PDKS kayıtlarına müdahale edildiği yönünde somut bir delil ortaya konulmamış, müdahalenin varlığı ispat edilmemiştir. Bu hâlde söz konusu kayıtlara, salt zaman damgasının bulunmaması nedeniyle müdahale edilebilme ihtimalinden yola çıkılarak, itibar edilmemiş olması yerinde değildir.

Bu açıklamalara göre başvurusu konusu Bölge Adliye Mahkemesi kararları arasındaki uyumsuzluğun, elektronik kayıtlarda zaman damgasının olmamasının, somut bir müdahalenin varlığı kanıtlanmadıkça, bu kayıtların çalışma sürelerinin belirlenmesinde esas alınmasına engel teşkil etmeyeceği dikkate alındığında, Ankara

Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 26.12.2024 tarihli ve 2024/3744 Esas, 2024/4235 Karar; 2024/3745 Esas, 2024/4236 Karar; 2024/3746 Esas, 2024/4237 Karar; 2024/3747 Esas, 2024/4238 Karar; 2024/3748 Esas, 2024/4239 Karar ile 2024/3749 Esas, 2024/4240 Karar sayılı ilâmları doğrultusunda giderilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

V. KARAR

1. Fazla çalışma ve hafta tatili ücreti talep edilen davalarda, işçilerin çalışma sürelerini gösteren elektronik kayıtlara değer verilip verilemeyeceğine ilişkin başvuru yönünden; uyuşmazlığın Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 26.12.2024 tarihli ve 2024/3744 Esas, 2024/4235 Karar; 2024/3745 Esas, 2024/4236 Karar; 2024/3746 Esas, 2024/4237 Karar; 2024/3747 Esas, 2024/4238 Karar; 2024/3748 Esas, 2024/4239 Karar ile 2024/3749 Esas, 2024/4240 Karar sayılı kararları doğrultusunda giderilmesine;

2. Fazla çalışma ve hafta tatili alacaklarına uygulanacak faizin başlangıç tarihine yönelik talep bakımından uyuşmazlığın giderilmesine yer olmadığına,

3. Dosyanın Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kuruluna gönderilmesine,

4. Karardan bir örneğin Bölge Adliye Mahkemelerinin hukuk dairelerine bildirilmesi için Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Sekreterliğine gönderilmesine, 30.06.2025 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.